

A csusztató építés a rendes vágási munkálatokhoz tartozik. Ha a csusztató külön költségvetés alapján épül, a kincstár tetszése szerint a vágásvállalkozót, esetleg más vállalkozót bíz meg az építéssel, de bárki építette is a csusztatót, annak a jókarban való tartása a vállalkozó kötelessége marad. Meredek helyeken, ahol a fa törésétől lehet tartani fékezőket alkalmaznak, vagy a csusztatót állandóan földdel és hamuval hintik, a facusztatót földcsusztatóval váltják fel, esetleg megszakítják és szakaszonként csusztatnak.

(Folytatása következik.)

Az ákácz ujabb ellensége.

Irta: Kiss Ferencz m. k. erdőtanácsos.

Minél nagyobb elterjedésnek örvend kitünő fanemünk az ákácz, annál gyakrabban ismerkedünk meg egy-egy új rovar ellenségével. Ilyen ujabbán észlelt károsítója a *nagy vinczellérbogár* (*Otiorhynchus ligustici*). Ezen rovarnak lárvája az ákáczcsemete gyökerének megrágása által válik károsná. A lárva közvetlen a földszinén, néha kissé e felett kezdi megrágni a gyökeret, illetve a gyöktőt és a rágás a földszinétől mintegy 20 *cm* mély területre terjed ki, mely mélységben úgy a fő- mint az oldalgyökereken található rágás.

A lárva rágása behatol a fás részig, nem képezve összefüggő egészet, mint a kalló cserebogárpajod-rágás, hanem kisebb nagyobb önálló sebeket látunk a gyökéren, mintha a lárva táplálékát kóstolgatná. A megtámadott gyökérfelület olyan kinézést nyer, mint a göröngyös föld.

Az ujszegedi csemetekertnek talaja eléggé kötött, iszapos áradmány, ennek homokosabb részén 1906. évben mintegy 800 □-öl területen a csemeték 25—30%-át hasznavehetetlenné tette a nagy vinc-ellérbogár lárvája.

A kártétel abban mutatkozott, hogy azok a csemeték, melyeket

fiatalabb korban, közvetlen a föld felett megrágott a lárva, vagy elszáradtak, vagy a szél által lehajtva majdnem a földön kuszva sinylődtek. Az erősebb csemeték nem pusztultak el a rágás következtében, növekedésben azonban visszamaradtak az egészségesektől s a számtalan gyökérséb miatt kiültetésre alkalmatlanná váltak.

Miután eddig nem tapasztalt jelenséggel állunk szemben, talán nem lesz felesleges közölni előbb leírt károsítás valószínű okait.

Ezen rovar általában a cukorrépa ellensége, de nagyon kedveli petelerakásra a luczerna gyökereit is. A kérdéses csemetekert 1903 év őszén vététt üzembe, midőn megszántatott s a következő év tavaszán ákáczmaggal bevététt. A megtámadott terület nagyobb részben luczernás volt, tehát ez volt bölcsője a vinczellérbogaraknak. Az első évben a csemetékben nem volt károsítás, mert a bogár kora tavasszal az ősszel felszántott s kifagyott csupasz talajon semmi élelmet nem találva, átvándorolt a szomszéd táblára, mely csak tavasszal szántatott fel s ugyanekkor burgonyával és takarmányrépával bevététt. Ez a földrészlet 1905. évben rózsával telepítetvén be, a vinczellérbogarak visszaköltöztek az ákácztetésbe, hol igen megfelelő helyre találtak, mert a csemeték 1906. évben benthagyattak, úgy hogy a bogarak szaporítását s a lárvák táplálkozását misem zavarta.

Nem lehetetlen azonban az sem, hogy az 1904. év tavaszán kifejlett bogarak egy évig a földben maradtak s ezek ivadéka okozta az ákáciban észlelt károsítást.

A bogarat Jablonovszky József, a rovar-tani állomás főnöke „A cukorrépa állati ellenségei“ című értekezésében a következőkben ismerteti.

A nagy vinczellérbogár 10—14 mm hosszú, de ha igen tömegesen fordul elő, akadhat kisebb 7—9 mm hosszú példány is, úgy hogy nagysága 7—14 mm között váltakozik. Színe fekete, de a borító pikkelyek és a szőrözet miatt szürkés-barnának, földszínűnek látszik. Földszínű még annál is inkább, mert igen gyakran a hozzátapadt földrészecskéktől sáros. A tiszta, nem sáros példányok homályosak, legtöbbször kissé hamvas-ibolyás színűek. Feje rövid, zömök, sárgaszőrös, hegyén oldalt elszélesedett, de

hosszában egy kis kiemelkedő orom van. Csápja térdesen megtört ostorformájú. Az ostor második ize kétszer oly hosszú, mint az első. Többi ize szintén füzérszerű, az utolsó iz pedig hosszú orsó-idomu.

Mellkasa valamivel szélesebb, mint amilyen hosszú. Felszíne sűrűen szemcsés, a szemcsék simák, fényes-feketék. Köztük vannak rövid sárgaszínű szőrszálak és sűrű igen apró pikkelyek. Felszínén kiemelkedő orom nincs. Lába fekte, fényes, itt-ott kissé szőrös. Mindenik czombja alsó oldalán egy-egy rövid, a hátulsó czombon pedig egy tompa fogacska látható. Potroha tojásdad alakú. Fedőszárnya össze van nőve; felszíne sűrűn és finoman szemcsézett, rövidszőrű, sűrű és igen rövid, némileg szivárvány színeket játszó pikkelyekkel fedett. E vonalsorok alig, vagy nem láthatók. Repülő szárnya szintén hiányzik. Nálunk a répaföldeken mindenütt akad, sőt sokszor igen nagyszámban hemzseg és tömegesen lepi el a táblát.

A vinczellérbogár lárvája, ha megnőtt (pld. télen) 12·5--13 mm hosszú 5 mm vastag csontszin-fehér, kissé sarlósan hajlott, kövér, ránczos és hengeres testű: testhegye felé fokozatosan vékonyodik; lába hiányzik. Feje világossárgás-barna, mintegy alma-alaku rágó szájrészei feketésbarnák; keskeny nyakpajzsának színe jóval világosabb a fej színénél, mert sárgásfehér színű, de a test színénél sárgább. Többi teste általában duzzadt, igen haránt ránczos, oldalráczaik hosszukások, kevésbé duzzadtak. Felszíne szórványosan, alig láthatóan szőrös, oldalán van néhány vékony sárga, hosszabb szőrszál; a háti és hasi harántos ráczokon pedig váltakozva 4 és 6 igen rövid barnaszínű tüske van. E tüskék és szőrök olykor lekopnak, de barnás helyük mindig látható. Fara hegyén az alfelnyílása körül 10 barnaszínű igen rövid tüske van, hat az alfelnyílás felett, négy pedig alatta van.

A lárva egészen késő őszig, sőt enyhe időben, ha földbe nem fagy, télen is rág. Hogy mikor bábozódik, nem ismeretes.

